

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta / lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle

Ympäristöterveysjaosto 21.05.2026
1285/11.05.04.00/2026

Valmistelu ja lisätiedot

I kaupungineläinlääkäri-hygienikko Tiina Tiainen

etunimi.sukunimi@porvoo.fi

III kaupungineläinlääkäri-hygienikko Taina Rahikainen Ibañez

etunimi.sukunimi.sukunimi@porvoo.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Porvoon ympäristöterveydenhuollon lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi tupakkalain muuttamisesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään keskiviikkona 10.6.2026. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Aineistoon voi tutustua lausuntopalvelu.fi -verkkosivulla:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=f5ec573e-0940-4fb6-97e9-613f4a49b8a0>

Tupakoinnin kieltämistä asuntoyhteisön omalla päätöksellä helpotettaisiin. Asuntoyhteisö saisi kieltää tupakoinnin asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluvilla parvekkeilla, huoneistojen käytössä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tupakoinnin kieltäminen asuinhuoneiston asuintilassa edellyttäisi lisäksi, että tupakansavun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellosta päättämistä varattu mahdollisuus ehkäistä tupakansavun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Lisäksi säädettäisiin asuntoyhteisön päättämän tupakointikiellon lakkauttamisesta ja tilojen haltijoiden kuulemisesta sekä osakkaiden ja asukkaiden oikeussuojakeinoista.

Helpottamalla tupakoinnin kieltämistä asuntoyhteisöissä voitaisiin vähentää väestön altistumista ympäristön tupakansavulle ja tällaisesta altistumisesta aiheutuvia terveyshaittoja. Esityksellä turvattaisiin myös asumisviihtyvyyttä ja omaisuuden arvon nykyistä parempaa säilymistä.

Tupakkalakia muutettaisiin myös tietyiltä muilta osin: eräät kannabinoidit kiellettäisiin tupakkatuotteista ja tupakan vastikkeista, Lupa- ja valvontaviraston (LVV) mahdollisuudet periä valvontamaksuja turvattaisiin ja virastolle säädettäisiin tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmään liittyviä tehtäviä. Lisäksi muutoksenhakua koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2027 alusta.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Uudessa 51 a §:ssä säädettäisiin eräitä kannabinoideja sisältävien tuotteiden kiellosta. Muutos on sinänsä hyvä ja asiaa selkeyttävä, mutta asettaa valvontaan lisävaatimuksia tuotetietojen tarkastamiselle ja tuotetuntemukselle. Jotta kunta voi tehdä myyntikiellon tuotteista, tulee valvontahavainnot saattaa LVV:n tietoon, jotta LVV voi valvoa vähittäismyyntipakkausten säännösten noudattamista. Valvontaa tukeva koulutus- ja oheismateriaali kyseessä olevien tuotteiden kohdalla on tärkeää.

79 § säädetään tupakoinnin kieltämisestä asuntoyhteisön huoneistoissa. Jatkossa asuinyhteisö voisi itse päättää asunnon sekä huoneistoparvekkeiden tupakointikielloista, kun tällä hetkellä tupakointikieltoa on haettava kunnan tupakkalain viranomaiselta. Muutos on tervetullut. Se sujuvoittaa ja nopeuttaa tupakointikieltojen toimeenpanoa asuinyhteisöissä.

Uudessa 108 a §:ssä säädettäisiin asuntoyhteisön tupakointikieltopäätöstä koskevat oikeussuojakeinot. Osakkeen omistajien osalta pykälä on selkeä. Asunnon haltijoiden osalta tulisi säännösluonnosta selkeyttää. Esim. seuraava muotoilu on vaikeaselkoinen: ”Päätöstä voidaan muuttaa vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.”

Voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiin on jätetty useita käytännön lainkäytössä huomioon otettavia asioita:

Siirtymäsäännöksessä todetaan, että poiketen siitä, mitä 96 §:n 1 momentissa säädetään, kunta ei kuitenkaan voi kieltää määräämänsä tupakointikiellon vastaista toimintaa. Porvoon ympäristöterveysjaosto katsoo, että poikkeus tulisi kirjata 96 §:ään.

Siirtymäsäännöksessä todetaan myös, että kunnan on peruutettava määräämänsä tupakointikielto tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 79 §:n 3 momentin mukaisesti, jos tupakointikiellolle ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ole enää perusteita. Voimassa olevan 79 §:n 3 momentin nojalla annetut tarkemmat säännökset tupakointikiellon peruuttamisesta koskevan hakemuksen tekemisestä jäävät voimaan. Porvoon ympäristöterveysjaosto katsoo, että jos asuinyhteisö jatkossa voi itse päättää asuinhuoneistoihin ja huoneistoparvekkeisiin liittyvästä tupakointikiellosta, tulisi sille myös säätää oikeus kaikkien voimassa olevien tupakointikieltojen peruuttamisesta – mukaan lukien kunnan viranomaisen yhteisön hakemuksen johdosta antamat tupakointikiellot.

Esityksen vaikutukset:

Esimerkiksi Porvoon ympäristöterveydenhuolto käsittelee vain 1-4 asuinyhteisön tupakointikieltohakemusta vuosittain. Tehtävän poistuminen siten ei käytännössä juurikaan vaikuta kuntien hallinnolliseen taakkaan.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiaan muuta huomautettavaa.